

להכריח אותם לבוא

אחת הפעילויות החשובות בכנסת היא הגשתן של הצעות-חוק פרטיות. אין כימעט שום סיכוי שהן תתקבלנה, ועצם הבאתן לדיון כפופה ל"מיכסה" המדומה. "מיכסה" זו הונהגה למחרת בואי לכנסת, ב-1965, כדי למנוע ממניי העלות הצעות תכופות.

אולם יש חשיבות לניסוחה ולהגשתה של הצעת-החוק. המונח על שולחן הכנרת — אף כשאניגה באה, לפי שעה, לכלל דיון. כי בניגוד להצעת-לסדר-היום, הערסקת בנושא באופן ערסקלי, הצעת-החוק יכולה להביא רעיון מוגדר לשיפור, כש"הוא מנוסח בדיוקנות.

כך, למשל, קרה להצעתו להחירי הפלות מלאכותיות. כשהבאתיה לדיון, היא נדחתה ברוב קטן, אחרי ויכוח ממושך ומרסקת כעבור שנה-שנתיים עלתה ההצעה שוב, הפעם בתמיכה רחבה יותר, ונתקבלה.

(בינתיים נחקק ממנה, כידוע סעיף 5.) אחת ההצעות הראשונות שהגשתי ל"כנסת, בסוף 1965, הייתה הנחת, "קוריום" (מניין חוקי) בכנסת. ההצעה נדחתה בזעם על-ידי הח"כים, שלא היה להם כל חשק לקבל הצעה שהייתה מאלצת אותם להופיע לעבודה. מאז נשפכו דעות-תנין רבות על חוסר-התאמתה במליאת-הכנסת. אך לא נעשה דבר לתיקון המצב, שהורע יותר. השבוע הגשתי את ההצעה מחדש, בצורה מתוקנת. זוהי הצעת-החוק שזכתה ב"מיספר הסיפורי שס"א, וזו לשונה:

1. במקום סעיף 24 לחוק יסוד: הכנסת, יבוא:

24. (א) בכל עת, במהלך ישיבת הכנסת, יכול חברי-הכנסת לבקש לערוך מניין הנוכחים. לא יהיו נוכחים באותה עת 25 חברי-הכנסת, יפסק היושבראש את הישיבה ויחדש כאשר יהיה נוכח מניין חוקי זה. בהתחדש הישיבה יימשך סדר הדיונים כמו בישיבה שהופסקה, ולא ייוונו אלא הסינים שהיו קבועים בסדר-היום של הישיבה שהופסקה. (ב) לא תיערך הצבעה בכנסת אלא בנוכחות 30 חברי-כנסת. לא יהיו נוכחים 30 חברי-כנסת בשעה שעומדת להערכ ההצעה, יפסק היושבראש את הישיבה עד אשר יהיה נוכח מניין חוקי זה. בהתחדש הישיבה לא יידון סעיף אחר

המורמות של הח"כים, כשכימעט בכל פעם יש ויכוח על נכונות התוצאות.

זו לשונה של הצעת-החוק מס' ש"ס: 1. בסעיף לחוק יסוד: הכנסת, במ"קום, "סדרי ההצבעה ייקבעו בתקנון", יבוא "ההצבעה תיערך בעזרת מיתקן אלקטרוני, שירשום אוטומטית את הצעתו של כל משתתף בהצבעה, ורישום זה יבוא בדברי הכנסת."

דברי-הסבר:
בכנסת השביעית הצעתי להנהיג הצבעה אלקטרונית. ההצעה לא נתקבלה, בטענה כי ההשקעה הכרוכה בכך (אז 200 אלף ל"י) גדולה מדי. מאז הוכח פעמים רבות כי אין תחליף לשיטת הצבעה מודרנית זו, כדי למנוע טעויות, מחלוקות וויכוחים. יתר על כן, טובת הציבור מחייבת שכל

ח"כ יידע כי יירשם בפרוטוקול אם נוכח או נעדר בעת ההצבעה, וכי אופן הצבעתו יירשם אף הוא. כך מוגברת אחריותו של הנבחר כלפי בוחריו, וניתן לציבור לפקח על פעולת חברי-הכנסת. בנושא אחר לגמרי מטפלת הצעת-החוק מס' ש"ו. החלטתי להגישו כאשר הודה מנחם בגין מעל הדוכן שאין (המשך בעמוד 47)

לזווינגראד

זקנים גלמודים מחוסר טיפול. כסף זה נגזל, נגנב ונשדד לאור היום על-ידי הממשלה, ונשפך בלזווינגראדים ובגבלאות של הגדה המערבית.

כל זה מונח על כף אחת של המאזניים — החמרת המצב בשטחים, התמוטטות השלום, כריית תהום בינינו לבין ארצות-הברית, הפיזוג בנוער ובעם, הקרי טוב בין העדות.

ומה מונח על הכף השנייה של המאזניים? כת קטנה, מבוסלת מבחינה כמותית, הגוררת את הממשלה אחריה.

ואני חושש לומר — זהו, כנראה, גם רצונו הכמוס של ראש-הממשלה עצמו.

אין הוא נאנס. הוא רוצה להיאנס. הוא נותן לכת הקטנה הזו, למאה השחורה של הרב לזווינגר, דהרי ביל את המדינה אל עברי פיפחת.

חורבן בית שלישי

כתלמיד שלמד את ההיסטוריה של עמנו, תמהתי לא-פעם איך זה קרה בימי בית-שני, שקהיליה יהודית מפוארת, שופעת תרבות וערכים, השתלטה עליה כת מטורפת והביאה אותה אל חורבן הבית השני.

איך זה היה יכול לקרות? איך קרה שמייעוט קנאי קיצוני השתלט על הקהיליה הזו, ואחר-כך הודח המיעוט הקנאי הודח על-ידי מיעוט מטרף, ואחר-כך הודח המיעוט המטרף הזה על-ידי מיעוט מטרף עוד יותר, עד שבסוף נשאר בר-גיורא וחבריו הסיקריקים, שהביאו לחורבן הבית?

כיום אנו רואים במו עינינו, אך תהליך זה קורה אצלנו. כת קנאית קטנה ומבוסלת מכתובה למדינה כולה את המדיניות, באמצעות ממשלה שגם היא עצמה הפכה זה מכבר לממשלת מיעוט. היא מביאה לחורבן הבית השלישי.

מישאל-עם!

אדוני היושבראש, אין לממשלה הזו שום זכות להוביל את העם בדרך זו. ההחלטה להשתיל משתכנים קנאים בלב העיר חברון אינה החלטה רגילה, שיגרתית, ואף אין היא דומה לחת-לטה אחרת על התנחלות.

וזהי דרך חדשה, מסלול חדש. אין לממשלה שום זכות — **גאולה כהן:** האם לדעתך, באוטונומיה, יהודים לא יוכלו לגור יחד עם ערבים? לשיטתך, תחת האוטונומיה שאתה מאמין בה, האם לא יוכלו יהודים וערבים לגור בעיר אחת?

אורי אבנרי: בהסכמה של שני העמים, כך אני מקווה, ישכנו בני שני העמים ביחד, גם אצלם וגם אצלנו. את מנופפת בקושיאן מלפני 51 שנה, ואם כך הדבר, זה חל על כולם. תחזירי את הפליטים ליפו, לרמלה, ללוד, לנצרת, לבאר-שבע!

גאולה כהן: לא ענית. האם יהיה מותר ליהודים לגור באוטונומיה?

אורי אבנרי: לא בדרך של כפייה, ולא בחסות הכיודנים של צה"ל.

רק אם יהיה הסכם בין שני העמים. רק אז אנחנו נחיה בשלום ובשלווה, כמו שאמר זאת דב"ר טיינסקי: שם ירווח לו בשפע ועושר, בן ערב, בן נצרת ובני.

גאולה כהן: אם זה היה בשתי גדות הירדן.

אורי אבנרי: שם הוויכוח של תורתו של ד"ר טיינסקי, לא נסיים בהזדמנות הזאת.

לממשלה הזאת אין שום זכות לקבל החלטה הרתיאסון זו בשם עם ישראל.

אם אין הממשלה מוכנה לפזר את הכנסת, ולהעמיד את עצמה ואת דרכה במיבחן של בחירות — אני תובע ממנה לערוך מישר-אליעם במדינת-ישראל על שלה זו.

יכרעניא הציבור כולו אם לענות על דרך חדשה, מסוכנת והרתיאסון זאת. יהליט העם, ולא ממשלה ש"מיעוט!

הדברים הבאים נאמרו על-ידי אורי אבנרי בדיון על הצעת אייאמון בממשלה בעניין חברון.

היום, על קברו הרענן של לוחם-החירות-ישראל, נתן ילין-מור ז"ל, נפגשו ראשי אצ"ל ולח"י לשעבר עם ראשי מחנה-השלום. נוכרתי בימים ההם, כאשר מנחם בגין, יצחק שמיר ונתן ילין-מור, לחמו נגד השילטון הבריטי בארץ. השילטון הבריטי הסתגר בבתיים מבוצרים בלב הערים. איים אלה של השילטון הזר, זכו בפי העם בכינוי "בווינגראד".

גאולה כהן: איך אתה מעו להשוות את לוחמי-החירות עם המחבלים?
אורי אבנרי: לוחם-החירות-ישראל שנקבר היום — והצטערתי על היעדרך מן ההלוויה — תמך בהקמת מדינה פלסטינית, ועם כל הכבוד, הייתה לו זכות גדולה משלך לדבר בשם לוחמי-חירות-ישראל.

היום מציעה ממשלה זו להקים איים של השילטון הישראלי — איים שיהיו בהכרח מבוצרים, מנותקים, מוקפים בגדר-תיל — בלב הערים הפלסטיניות בגדה המערבית וברצועת-עזה. התואר הראוי לאיים האלה הוא — "לזווינגראד".

המאה השחורה

מה מונח על כפות-המאזניים, כאשר מחליטה הממשלה להקים את הלזווינגראדים בחברון ובערים אחרות?

על הכף האחת של המאזניים — מה מונח?
● **התססת השטחים המוחזקים, העמקת השינואה בין שני העמים, שרשרת של פרובוקציות, מעשי-רצח ומעשי-תגמול, הפיכתם של השטחים המוחזקים לגיהנום.**

● **התמוטטות הוזהה-השלום בינינו לבין מצריים, כדבר בלתי-ימנע.**

צאו וראו מה כבר קרה לשלום הזה, בגלל הסירוב העקשני של ממשלת-ישראל לעמוד בדיבורה ולכונן מימשל-עצמי מלא לעם הפלסטיני בשטחים המוחזקים. המשטר המצרי נאלץ להצניע את צעדיה-השלום שלו; הוא מסוגל פחות ופחות להצדיק אותם בעיני עמו ובעיני העולם הערבי כולו.

זה המצב היום. לאן גיע כאשר יחריף המאבק בינינו לבין העם הפלסטיני, בעיקבות מעשי-רשעות ופרובוקציות מעין אלה?

● **כריית תהום בינינו לבין בעת-הברית האחד-רונה של מדינת-ישראל בשעה זו, במשטר הזה — ארצות-הברית.**

יוסיים מורעים היחסים בינינו לבין ארצות-הברית. יוסיים מזהירים אותנו ידידים בארצות-הברית שישאל הפכה מכשול מרכזי לכינון מערך אמריקאי בעולם המוסלמי. לאן גיע, אם נמשך בדרך הזאת?

● **וגרוע מכל: פיזוג בעם, פיזוג בנוער, הגי כרת המצוקה המוסרית האמיתית, הקיימת בקרב הנוער העברי, הנקרא למא תפקיד של שוטרים, של קגנסיים, בשטחים המוחזקים.**

הם נדרשים לקיים עוצר גזעני. שגם הבריטים לא ידעו כמותו. אצל האנגלים חל העוצר על שטח. אצלנו המציאו עוצר מסוג חדש — עוצר החל על ערבים. אך לא על יהודים. אסור לערבים ללכת ברחוב, ואם הם יוצאים — כפי שנאמר בטלוויזיה — הם סופגים מכות רצח, גם כאשר הם יוצאים להועיק אמבולנס לילדה שניכרתה ברוחתי. אך באותו הרחוב מותר ליהודים ללכת בשעת העוצר. אם זה איננו עוצר גזעני, אינני יודע מה טיבה של גזענות.

הנוער העברי, הלוזב את המדים של צבאו בכבוד, נקרא למלא תפקידים בוויים של שיטור ושל כיבוש. זה מגביר מיום ליום את המועקה המוסרית שבליבו, והתוצאות עלולות להיות הרות-אסון לכולנו.

● **נוסף-על-כך, הקיטוב הגובר בין עדות בישי-ראי, בין המעמדות בישראל.**

נגזל כסף מילדים, חוקקים לחלב, מזוגות צעירים, חוקקים לשיכון, מאלמנות, מזקנים. ראינו בטלוויזיה איך גזועים בארץ

תחומי לפרוטוקול

בסדר-היום, אלא תיערך ההצבעה שנמי נעה בישיבה שהופסקה.

דברי-הסבר:
עם כניסתי לכנסת נחשית הגשתי הצ-עתי-חוק ברזו זו, והיא נדחתה.

מאז החמרה התופעה של העדרות חברי-הכנסת מדיוני המליאה, ורבים ב"כנסת ומחוצה לה הביעו את הדעה שיש צורך דחוף לשים קץ למצב המוריד כבו"ד זה של הכנסת בעיני הבריות.

ניסוח הצעת-החוק בא לסכל ניצול הצורך בקוריום על-ידי הרוב בכנסת לשם מניעת דיונים והצבעות שאינם נוחים לו, על-ידי החרמת הישיבות. ברור כי הרוב אינו יכול להשביט את עבודת הכנסת, ומשום כך, לפי הסדר המוצע, לא יוכל להחריס את ישיבותיה.

באותו יום הגשתי גם הצעת-החוק, שבאה להנהיג רפורמה שהצעתי אותה גם בכנסות קודמות. אילו נתקבלה, הייתה שמה קץ למחזה המביש, שאנו עדים לו כימעט בכל שבע, כאשר מזכיר-הכנסת או שני "מונים" מנסים לספור את הידיים